Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U004383

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 06-08-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого від 07.09.2026 № 309

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гаркуша Владислав Віталійович
2. Vladyslav V. Harkusha

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-5006-0739

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: право

Дата захисту: 19-08-2026

Спеціальність за освітою: право

Місце роботи здобувача: Організація відсутня

Код за ЄДРПОУ: 0000000000

Місцезнаходження: 00000, Київ, 00000, Україна

Форма власності: Змішана

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 15054

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.21.01

Тема дисертації:

1. Підстави та динаміка формування системи місцевих податків та зборів.

2. Grounds and dynamics of the formation of the system of local taxes and fees.

Реферат/анотація:

1. Представлена робота присвячена комплексному теоретико-правовому аналізу підстав і динаміки формування системи місцевих податків та зборів, дослідженню елементів правового механізму місцевих податкових платежів, а також аналізу закордонного досвіду у сфері місцевого оподаткування. Дисертація розпочинається з аналізу повноважень органів публічної влади зі встановлення та введення місцевих податків та зборів. Окреслено підстави розмежування податків та зборів на загальнодержавні й місцеві. Так, критеріями, що розмежовують податки та збори на загальнодержавні й місцеві, є компетенція органу публічної влади, що встановлює та вводить податкові платежі, і територіальність справляння податкових платежів. При цьому, з аналізу положень Податкового кодексу України вбачається, що в Конституції України та ПК України використовується термін «встановлення» щодо загальнодержавних, так і щодо місцевих податкових платежів сільськими, селищними та міськими радами. Констатовано, що законодавець таким

чином розмиває межі повноважень зі встановлення місцевих податкових платежів, що породжує неузгодженості між нормативно-правовими актами щодо компетенції органу публічної влади зі встановлення місцевих податкових платежів. Установлено доцільність розмежування понять «встановлення» та «введення» податків та зборів, відповідно до чого сільські, селищні та міські ради «вводять» місцеві податкові платежі. Проаналізовано співвідношення повноважень Верховної Ради України та сільських, селищних і міських рад. Констатовано, що місцеві податки та збори встановлюються та вводяться в два етапи. Перший етап полягає у встановленні парламентом складу місцевих податків та зборів і передбачених ст. 7 ПК України елементів правового механізму місцевих податків та зборів у ПК України. Другий етап полягає в ухваленні сільськими, селищними та міськими радами рішень щодо введення місцевих податків та зборів у територіальних громадах. Установлено, що межі автономії повноважень сільських, селищних та міських рад визначаються законодавчими приписами. Таким чином, органи місцевого самоврядування при реалізації власних повноважень із введення місцевих податкових платежів відповідно до конституційних приписів і положень податкового законодавства зобов'язані діяти виключно в межах повноважень, передбачених законом. Доктринальні пропозиції щодо розширення меж повноважень сільських, селищних та міських рад щодо надання права останнім установлювати власні місцеві податки та збори не є виправданим і законним. У Конституції України передбачено імперативну вимогу встановлення податків та зборів виключно законом. Приписи ст. 6, 67, 92 Конституції України чітко передбачають установлення податків та зборів виключно органом законодавчої влади, що унеможливлює встановлення будь-яких інших податків, аніж тих, що передбачені законом. У дисертації окремо зосереджено увагу на необхідності деталізації окремих правових норм у ПК України. Установлено, що п. 10.21 і п. 10.3. ст.10 ПК України потребують уточнення суб'єктного складу щодо введення місцевих податків та зборів, адже законодавець використовує узагальнене формулювання «місцеві ради», яке не має нормативного закріплення у вітчизняній нормативно-правовій базі. Водночас із системного аналізу положень Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» розуміється, що цим формуванням охоплюються також обласні та районні ради, які не мають повноважень щодо введення місцевих податкових платежів. Констатовано, що підп.12.3.2. п. 12.3. ст. 12 ПК України характеризується дублюванням змісту в межах одного правового припису, а тому запропоновано викласти зазначений підпункт у такій редакції: «При прийнятті рішення про встановлення місцевих податків та/або зборів встановлюються елементи, визначені статтею 7 цього Кодексу з дотриманням критеріїв, установлених розділом XII цього Кодексу для відповідного місцевого податку чи збору». Окрім цього, у ст. 12 ПК України не передбачено умов введення єдиного податку, що має особливості правового механізму у зв'язку зі спеціальним режимом оподаткування. Доцільним вбачається формалізувати правила введення єдиного податку, доповнивши підп.12.3.2. п. 12.3. ст. 12 ПК України таким абзацом : «При прийнятті сільськими, селищними та міськими радами рішення про введення єдиного податку встановлюються елементи, визначені главою 1 розділу XIV цього Кодексу». В процесі аналізу ПК України встановлено, що за змістовою складовою правового регулювання місцевого оподаткування він містить правові норми як процедурного, так і матеріального характеру. Визначено, що принцип стабільності є одним із фундаментальних принципів податкового законодавства, що породжує дотримання загальноправових принципів правової визначеності та легітимних очікувань для платників і є запобіжником для належної реалізації процедурних приписів ПК України.

2. The dissertation is devoted to a comprehensive theoretical and legal analysis of the grounds and dynamics of the formation of the system of local taxes and fees, research into the elements of the legal mechanism of local tax payments, and analysis of foreign experience in the field of local taxation. The dissertation begins with an analysis of the powers of public authorities to establish and introduce local taxes and fees. The grounds for distinguishing between national and local taxes and fees are outlined. Thus, the criteria for distinguishing between national and local taxes and fees are the competence of the public authority that establishes and introduces tax payments and the territoriality of tax collection. At the same time, an analysis of the provisions of the Tax Code of Ukraine shows that the Constitution of Ukraine and the Tax Code of Ukraine use the term 'establishment' for both national and local tax payments by village, settlement and city councils. It has been established that the legislator thus 'blurs'

the boundaries of powers to establish local tax payments, which creates inconsistencies between regulatory acts regarding the competence of public authorities to establish local tax payments. The expediency of distinguishing between the concepts of 'establishment' and "introduction" of taxes and fees has been established, according to which village, settlement and city councils 'introduce' local tax payments. A comparison was made between the powers of the Verkhovna Rada of Ukraine and those of village, settlement and city councils. It was established that local taxes and fees are established and introduced in two stages. The first stage consists of the parliament establishing the composition of local taxes and fees and the elements of the legal mechanism for local taxes and fees in the Tax Code of Ukraine, as provided for in Article 7 of the Tax Code of Ukraine. The second stage consists of the adoption by village, settlement and city councils of decisions on the introduction of local taxes and fees in territorial communities. It has been established that the limits of the autonomy of rural, settlement and city councils are determined by legislative provisions. Thus, when exercising their powers to introduce local tax payments in accordance with constitutional provisions and tax legislation, local self-government bodies are obliged to act exclusively within the limits of the powers provided for by law. Doctrinal proposals to expand the powers of village, settlement and city councils to grant them the right to establish their own local taxes and fees are not justified or lawful. The Constitution of Ukraine provides for the imperative requirement that taxes and fees be established exclusively by law. The provisions of Articles 6, 67 and 92 of the Constitution of Ukraine clearly stipulate that taxes and fees shall be established exclusively by the legislative authority, which makes it impossible to establish any taxes other than those provided for by law. The dissertation focuses separately on the need to detail certain legal provisions in the Tax Code of Ukraine. It has been established that subparagraphs 10.21 and 10.3 of Article 10 of the Tax Code of Ukraine require clarification of the subject composition for the introduction of local taxes and fees, since the legislator uses the generalised term 'local councils', which has no normative basis in the domestic regulatory framework. However, a systematic analysis of the provisions of the Law of Ukraine 'On Local Self-Government in Ukraine' shows that local councils also include regional and district councils, which do not have the authority to introduce local tax payments. It has been established that subparagraph 12.3.2 of paragraph 12.3 of Article 12 of the Tax Code of Ukraine is characterised by duplication of content within a single legal provision, and therefore it is proposed that the aforementioned subparagraph be reworded as follows: 'When deciding on the establishment of local taxes and/or fees, the elements specified in Article 7 of this Code shall be established in compliance with the criteria set forth in Section XII of this Code for the relevant local tax or fee.' In addition, Article 12 of the Tax Code of Ukraine does not provide for the conditions for the introduction of a single tax, which has the peculiarities of a legal mechanism in connection with a special taxation regime. It seems expedient to formalise the rules for introducing a single tax by supplementing subparagraph 12.3.2 of paragraph 12.3 of Article 12 of the Tax Code of Ukraine with the following paragraph: 'When rural, settlement and city councils adopt decisions on the introduction of a single tax, the elements specified in Chapter 1 of Section XIV of this Code shall be established.'

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- 1. Гаркуша В. В. Динаміка правового регулювання звільнень при сплаті та нарахуванні плати за землю в умовах воєнного стану: на підставі судової практики. Проблеми законності//Б. 2024. Вип. 164. С. 135–147.

- 2. Гаркуша В. В. Встановлення місцевих податків та зборів органами місцевого самоврядування: межі автономії повноважень та процедурні аспекти. Правова позиція//Б. 2025. Вип. 2 (47). С. 19–22.
- 3. Гаркуша В. В. Правовий механізм податку на нерухоме майно, відмінного від земельної ділянки: напрями вдосконалення з урахуванням зарубіжного досвіду. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право//Б. 2025. Вип. 89, ч. 2. С. 385–389.
- 4. Гаркуша В. Підстави виникнення податкових спорів у податкових правовідносинах щодо оподаткування нерухомого майна, відмінне від земельної ділянки в умовах воєнного стану. Проблемні питання вирішення податкових спорів в умовах воєнного стану : за матеріалами міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 15 берез. 2024 р.) / за ред. А. Бегунца та М. Кучерявенка. Х.: Право, 2024. С. 26–29.
- 5. Гаркуша В. Підстави розмежування податків та зборів на загальнодержавні та місцеві. Податкова система: сучасні виклики : зб. доп. та тез учасників міжнар. наук.-практ. конф., присвяченої 30-річчю видання першого в СНД підруч. «Податкове право» (м. Харків, 16 квіт. 2024 р.). / Асоц. фінанс. права України ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Х., 2024. С. 33–38.
- 6. Гаркуша В. Співвідношення доходів місцевих бюджетів та місцевих податків та зборів. Захист прав людини: правовий вимір : зб. матеріалів п щоріч. студент. наук.-практ. конф. (з нагоди 220 річниці створення Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого) (м. Полтава, 17 трав. 2024 р.) / Полтав. юрид. ін-т Нац. юрид. ун-ту ім. Ярослава Мудрого. Полтава, 2024. С. 252–255.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0111U000965

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кучерявенко Микола Петрович

2. Mykola P. Kucheriavenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8020-5748

Додаткова інформація: Scopus Author ID: 58700929900; Web of Science Researcher ID: AAF-6937-2021; https://scholar.google.com/citations?user=yhNwq-EAAAAJ

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Латковська Тамара Анатоліївна

2. Tamara A. Latkovska

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-3159-5994

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Чернівецький навчально-науковий юридичний інститут Національного університету «Одеська юридична академія»

Код за ЄДРПОУ: 45193317

Місцезнаходження: вул. Г. Сковороди, Чернівці, 58000, Україна

Форма власності: Приватна/недержавна

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Касьяненко Любов Михайлівна

2. Liubov M. Kasianenko

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1742-7580

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний податковий університет

Код за ЄДРПОУ: 44550814

Місцезнаходження: вул. Університетська, Ірпінь, 08201, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство фінансів України

Ідентифікатор ROR: 004ezwb23

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Котенко Артем Михайлович

2. Artem M. Kotenko

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0790-2512

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шульга Тетяна Михайлівна
2. Tetyana M. Shulga

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8223-5812

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

Код за ЄДРПОУ: 02071139

Місцезнаходження: вул. Григорія Сковороди, Харків, Харківський р-н., 61024, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Кобильнік Дмитро Анатолійович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Кобильнік Дмитро Анатолійович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Лейба Людмила Василівна
Реєстратор	Юрченко Тетяна Анатоліївна

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна